

Magdalena Kowalska-Cichy

Od Redakcji

Acta Humana nr 3, 9-10

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od Redakcji

Przekazywany w Państwa ręce trzeci tom czasopisma „Acta Humana” poświęcony został tajemnicom rzeczywistości. Zebrane pod tym tytułem teksty dotyczą przede wszystkim opisującej świat – zarówno realny, jak i wyobrażony – literatury. Skupione zostały wokół trzech powiązanych ze sobą wątków, odnoszących się kolejno do rzeczywistości, żyjących w niej ludzi oraz ich wierzeń i przekonań (szeroko rozumiana magia, demonologia oraz zjawiska niewyjaśnione).

Artykułem otwierającym tom jest tekst Ludmiły Gruszewskiej-Blaim, dotyczący współczesnej powieści uniwersyteckiej, a zwłaszcza wykraczającej poza ramy tradycyjnej powieści akademickiej prozy Jamesa Hynesa. Tajemnicom historii w literaturze postmodernistycznej, a w szczególności obecnym w niej problemie, jakim jest sam proces tworzenia opowieści, przygląda się Magdalena Górecka (*Oh, quelle histoire! – mistyfikador jako postmodernistyczny paradygmat twórcy*), natomiast Agnieszka Badyła w swoim szkicu z przymrużeniem oka rozważa przydatność mesmeryzmu jako metodologii badań literackich.

Kolejna część tomu to artykuły odnoszące się do człowieka oraz tajemnic jego zachowań. Esej Katarzyny Trzeciak dotyczy sposobów ukazywania ciała ludzkiego w literaturze *science fiction* (na przykładzie utworu Thomasa Ligottiego *Cień i ciemność*). Tekst Zuzanny Gawrońskiej traktuje z kolei o złożoności i odmienności konstrukcyjnej postaci literackich ludzi i kosmitów oraz poszukiwaniu transcendentnego pierwiastka w powieści Stanisława Lema *Eden*. Ciekawe spojrzenie na problem prostytucji ukazany przez rosyjskiego pisarza A.I. Kuprina prezentuje w swoim szkicu Artur Sadecki, zaś Agnieszka Dauksza przedstawia rozważania nad obecnością w literaturze pięknej motywu telegonii, zwanej potocznie „zapatrzaniem” (*Telegonia – cud natury czy mistyfikacja?*).

W zagadnienia magii i demonologii wkraczamy wraz z artykułem Magdaleny Wójtowicz, podejmującym zagadnienie obecności magii liczb w kulturze ludowej (*Magiczne sensory i funkcje liczby trzy w medycynie ludowej*). W kolejnym tekście Agnieszka Potyrańska zbadała występowanie motywu czarta w poezji Zinaidy

Gippius. Artykułem zamykającym tę część tomu jest szkic Marcina Dziwisza, który na przykładzie powieści Andrzeja Sapkowskiego spróbował poddać analizom sposoby przekładu nazw demonów i innych istot nadprzyrodzonych w literaturze *fantasy*.

Dział *Recenzje* utrzymany został w podobnym, jak artykuły, kręgu tematycznym. Otwiera go tekst Katarzyny Kraczoń, dotyczący niedawno opublikowanego trzeciego już tomu serii wydawniczej *Tam na Podlasiu*, poświęconego tym razem zwyczajom i wierzeniom mieszkańców tego regionu. Na uwagę zasługują również interesujące szkice dotyczące współczesnej powieści kryminalnej, w umiejętny sposób łączącej zagadkę z wątkami historycznymi (teksty Eweliny Stanios oraz Magdaleny Niekry), a także recenzje książek *Bohater obok świata. O poezji i prozie Ireneusza Iredyńskiego* Zdzisława Marcinowa (Paulina Biczowska) oraz *Filozofia sztuki masowej* Noëla Carrolla (Agnieszka Jęczeń).

Dział *Wydarzenia naukowe i kulturalne* rozpoczyna sprawozdanie Mileny Zgierskiej z międzynarodowej konferencji *Komunikacja – tradycja i innowacje*, stanowiące nawiązanie do tematyki podjętej przez nas w poprzednim tomie czasopisma (*Komunikacja niejedno ma imię*). W dziale tym zamieszczone zostały także informacje z działalności zespołu „Geopoetyka”, utworzonego przy Instytucie Badań Literackich PAN (Aleksandra Wójtowicz) oraz prelekcji historyka Andrzeja Gliwy w Towarzystwie Przyjaciół Nauk w Przemyślu (Grzegorz Potoczny). Ostatni z zamieszczonych w tomie tekstów próbuje dać odpowiedź na pytanie, jak będzie wyglądał teatr w XXI wieku – zastanawia się nad tym w swoim szkicu Jacek Słupczyński.

Poruszane przez literaturoznawców, językoznawców, kulturoznawców i historyków tematy stanowią niewątpliwie ciekawy i ważny głos w dyskusji o tym, jak młodzi badacze nauk humanistycznych postrzegają dawny i współczesny świat oraz jego zagadki. Mamy nadzieję, że zgromadzone w niniejszym numerze „Acta Humana” teksty, przyczynią się do głębszego poznania i lepszego zrozumienia przynajmniej części spośród wielu tajemnic otaczającej nas rzeczywistości.

W związku z mającym miejsce w poprzednim tomie czasopisma naruszeniem przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, redakcja zamieszcza poniżej przekazane jej sprostowanie oraz informuje, że 13 marca 2012 roku w tej sprawie zostało wydane Orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej dla Doktorantów UMCS.

Magdalena Kowalska-Cichy